

DOI: 10.52363/2414-5866-2026-1-34

УДК 351

Бойко Оксана, канд. держ.упр., Інститут наукових досліджень
цивільного захисту, Національного університету цивільного захисту
України, м. Київ
ORCID: 0000-0002-1404-996X

Boiko Oksana, Candidate of State Administration
Institute of Scientific Research on Civil Protection of the
National University of Civil Protection of Ukraine, Kyiv

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ

CIVIL DEFENSE OF UKRAINE IN CONDITIONS OF MARTIAL STATE: NATIONAL AND INTERNATIONAL ASPECTS

У статті розглянуто національний та міжнародний аспекти цивільного захисту України в умовах воєнного стану. Наведено аналіз останніх досліджень і публікацій вітчизняних науковців з питань функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, вдосконалення законодавства у сфері цивільного захисту, деякі статистичні дані про діяльність органів і підрозділів цивільного захисту під час російсько-української війни. З початком війни встановленим законодавством порядком розмежовано повноваження між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту (МВС) та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту (ДСНС). В умовах воєнного стану відпрацьовуються алгоритми дій під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації державного рівня воєнного характеру. В територіальних громадах реалізується проєкт «Офіцер-рятувальник громади», створена мережа центрів безпеки та пунктів незламності. Приділена увага висвітленню питань міжнародного співробітництва у сфері цивільного захисту, набуттю Україною членства в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу, переваг та перспектив повноправної участі України в цій організації. Серед пріоритетних напрямів співробітництва виокремлено: сферу гуманітарного розмінування; реалізацію завдань міжнародної Коаліції

укриттів цивільного захисту; отримання гуманітарної допомоги, зокрема з метою технічного переоснащення сил цивільного захисту; практичної допомоги в проведенні зовнішньої переатестації в Польщі пошуково-рятувальної команди важкого класу ДСНС України за стандартами INSARAG ООН.

Ключові слова: цивільний захист, державне управління, воєнний стан, сили цивільного захисту, надзвичайна ситуація, міжнародне співробітництво, Механізм цивільного захисту ЄС.

The article examines the national and international aspects of civil defense in Ukraine under martial law. The article presents an analysis of the latest research and publications by domestic scientists on the functioning of a unified state civil defense system, improving legislation in the field of civil defense, and some statistical data on the activities of civil defense bodies and units during the Russian-Ukrainian war. Since the beginning of the war, the established legislation has delimited the powers between the central executive body that ensures the formation of state policy in the field of civil defense (MVS) and the central executive body that implements state policy in the field of civil defense (DSNS). Under martial law, algorithms for actions during the elimination of the consequences of a state-level emergency of a military nature are being worked out. The project "Community Rescue Officer" is being implemented in territorial communities, and a network of security centers and invincibility points has been created. Attention was paid to highlighting issues of international cooperation in the field of civil protection, Ukraine's acquisition of membership in the European Union Civil Protection Mechanism, the advantages and prospects of Ukraine's full participation in this organization. Among the priority areas of cooperation are: the field of humanitarian demining; implementation of the tasks of the international Coalition of Civil Protection Shelters; receipt of humanitarian assistance, in particular for the purpose of technical re-equipment of civil protection forces; practical assistance in conducting external re-certification in Poland of the heavy-class search and rescue team of the State Emergency Service of Ukraine according to UN INSARAG standards.

Keywords: civil protection, public administration, martial law, civil defense forces, emergency situation, international cooperation, EU Civil Protection Mechanism.

Постановка проблеми. Цивільний захист України є одним із визначальних чинників національної безпеки держави. Саме тому в статті розглядається функціонування єдиної державної системи цивільного

захисту в умовах воєнного стану, її національний та міжнародний аспекти. Адже в перший день введення воєнного стану єдину державну систему цивільного захисту розпорядженням Кабінету Міністрів України переведено у найвищу ступінь готовності [1].

Матеріали даного дослідження ґрунтуються на працях вітчизняних науковців та фахівців у сфері цивільного захисту, які вивчали питання функціонування цивільного захисту України в умовах воєнного стану. Певна увага приділена аналізу актів законодавства, що регулюють сферу цивільного захисту та прийняті Верховною Радою України і Кабінетом Міністрів України під час війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий пошук у дослідженні особливостей здійснення державного управління у сфері цивільного захисту в умовах дії воєнного стану започаткувала Н. Клименко, зокрема в контексті виконання вимог законів України «Про правовий режим воєнного стану» та «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», міжнародного гуманітарного права [2].

Формування механізмів публічного управління цивільним захистом населення в умовах воєнного стану досліджували М. Андрієнко, А. Слюсар, П. Гаман та А. Фомін, зокрема науковці звертають увагу на деякі інституційні ініціативи США, Великобританії та ЄС задля підвищення ефективності «корпусу цивільного захисту» в умовах війни [3].

С. Потеряйко, К. Белікова та О. Твердохліб досліджували особливості функціонування правового механізму державного управління структурами сфери цивільного захисту в умовах воєнного стану [4].

На актуальних питаннях захисту цивільного населення в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру в дискурсі державного управління акцентував увагу в своєму дослідженні І. Романюк [5].

Питанням функціонування системи цивільного захисту України в умовах воєнного стану присвятили також свої праці М. Веселов, О. Дмитренко, А. Забеділіна, М. Кулешов, С. Порока, О. Яценко та інші.

Комплексними є аналіз актів законодавства, що регулюють сферу цивільного захисту та прийняті в умовах воєнного стану, а також наукова генеза питань набуття Україною повноправного членства в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу (далі — МЦЗ ЄС), які досліджені автором цієї статті [6, 7].

В контексті приєднання України до МЦЗ ЄС актуальним є напрям дослідження А. Клочко, Л. Борисової та Л. Нікітіної, якими детально проаналізовано основні напрямки співпраці між Україною та МЦЗ ЄС [8].

Актуальні питання реформування сфери цивільного захисту як складової безпекового простору в контексті європейської інтеграції України досліджував В. Демчук, який акцентував увагу на досвіді співпраці України з МЦЗ ЄС у довоєнний період, а також допомозі ЄС під час війни [9]. О. Яценко та С. Гарбуз досліджували перспективи розвитку МЦЗ ЄС [10].

Питанням співробітництва України в рамках МЦЗ ЄС присвятили також свої праці Д. Андрухів, Ю. Горбаченко, М. Коваль, В. Костенко, Т. Кришталь, О. Пазен, А. Помаза-Пономаренко, В. Попович, Р. Ратушний, А. Терент'єва, С. Усик та інші.

На наш погляд потребують подальшого вивчення досвід дій органів і підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) в умовах воєнного стану, діяльність центральних та місцевих органів влади щодо керівництва підпорядкованими функціональними і територіальними підсистемами єдиної державної системи цивільного захисту.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження питань функціонування цивільного захисту України в умовах воєнного стану через його національний та міжнародний аспекти, а також в контексті виконання завдань за призначенням як органами і підрозділами цивільного захисту так і функціональними та територіальними підсистемами єдиної державної системи цивільного захисту.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» ДСНС є складовою сектору безпеки і оборони, а сили цивільного захисту як складова сектору безпеки і оборони віднесені до сил безпеки держави [11].

Цивільний захист України з перших днів російсько-української війни прийняв на себе всі випробування на здатність ефективно діяти в умовах воєнного стану. Аналізуючи практичні дії органів і підрозділів ДСНС впродовж першого року війни на рис. 1 наводимо їх структурування за призначенням.

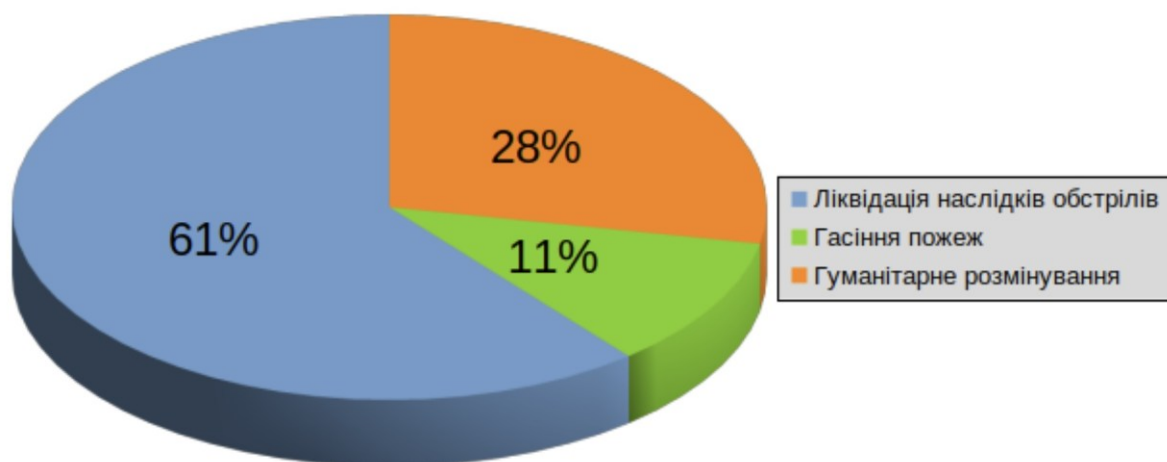

Рис.1. Структурування за призначенням дій органів і підрозділів ДСНС впродовж першого року війни
Джерело: авторська розробка

Всього з початку повномасштабного військового вторгнення рф на територію України ДСНС здійснено 247 тис. 671 виїзд на ліквідацію наслідків обстрілів населених пунктів, врятовано 6 тис. 926 осіб, ліквідовано 31 тис. 803 пожежі, підвезено 14 тис. 776 тонн продуктів харчування та 186 тис. 434 тони питної і технічної води, забезпечено аварійним електроживленням 2 тис. 524 об'єкти соціальної сфери, надано психологічну допомогу 303 тис. 743 особам [12].

Важливим є приведення до умов воєнного стану нормативно-правової бази, що регулює дії за призначенням органів і підрозділів цивільного захисту. З початку дії воєнного стану Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та МВС прийнято понад 160 актів законодавства, що регулюють сферу цивільного захисту.

Оновлено визначення терміну «Цивільний захист». «Цивільний захист – це комплекс заходів, які реалізуються на території України в мирний час та в особливий період і спрямовані на захист населення, територій, майна, матеріальних і культурних цінностей від пожеж, надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню таких ситуацій та небезпечних подій, ліквідацію їх наслідків, надання допомоги постраждалим, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки» [13].

Внесеними змінами до Кодексу цивільного захисту України визначено додаткові завдання єдиної державної системи цивільного захисту у відбудовний період: «проведення цільової мобілізації для ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій;

ліквідація наслідків воєнних дій у населених пунктах та на територіях, що зазнали впливу засобів ураження; вжиття заходів для відновлення об'єктів критичної інфраструктури сфери життєзабезпечення населення; визначення населених пунктів та районів, що потребують проведення гуманітарного розмінування, маркування небезпечних ділянок, проведення очищення (розмінування) територій; залучення до ліквідації наслідків ведення воєнних дій та надзвичайних ситуацій міжнародної допомоги» [13].

Серед характерних напрямків діяльності сил цивільного захисту в умовах воєнного стану: ліквідація наслідків ракетних обстрілів; гасіння пожеж; евакуація населення з прифронтових територій та місць виникнення надзвичайних ситуацій; проведення гуманітарного розмінування тощо.

Значними є масштаби гуманітарного розмінування, адже Україна увійшла до списку найбільш замінованих країн світу, 30 % її території залишаються потенційно небезпечними.

Обсяги виконаних робіт із гуманітарного розмінування піротехнічними підрозділами ДСНС наведені в табл. 1.

Таблиця 1.

Обсяги виконаних робіт із гуманітарного розмінування піротехнічними підрозділами ДСНС

Види робіт	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кількість залучень піротехніків	34 616	40 000	42 591	42 799
Знешкоджено вибухонебезпечних предметів (од.)	235 143	153 000	86 535	86 376
Обстежено території (га)	68 153	36 000	55 520	24 490

Джерело: авторська розробка

Загалом з початку війни піротехніками ДСНС здійснено 166 тис. 355 залучень, де виявлено та знешкоджено 638 тис. 064 од. вибухонебезпечних предметів (у т. ч. 5 тис. 051 од. авіаційних бомб). Обстежено територію площею 1 тис. 945 кв. км (194 тис. 526 га, з них 5 тис. 640 га за допомогою машин механізованого розмінування) [12].

З метою забезпечення виконання функцій цивільного захисту в 1 тис. 298 територіальних громадах (100 % плану) реалізується проєкт «Офіцер-рятувальник громади». До штатів введено 1 тис. 828 офіцерських посад.

Визначеним Кабінетом Міністрів України порядком розгорнуто мережу з понад 15 тисяч пунктів незламності, де громадяни забезпечувались теплом, світлом, доступом до води, зв'язком і іншими елементами життєзабезпечення, які необхідні для комфортного й безпечного перебування в умовах війни.

Слід відзначити, що в умовах повномасштабної війни проходять практичну апробацію усі напрями цивільного захисту. Як ніколи актуальними є наукові дослідження з цих питань, адже вивчення досвіду виконання завдань цивільного захисту в умовах воєнного стану сприятиме подальшому вдосконаленню дій органів та підрозділів за призначенням.

Функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану вимагає нових підходів у запобіганні надзвичайним ситуаціям, посиленні цивільного захисту та пожежної безпеки у державі.

Особливе місце в умовах воєнного стану займає міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту, адже функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та виконання силами цивільного захисту завдань за призначенням в умовах воєнного стану потребують додаткового підсилення технікою та оснащенням, матеріально-технічними резервами для забезпечення безпеки життєдіяльності населення.

Першочерговим питанням в умовах війни постало набуття повноцінного членства України в МЦЗ ЄС.

З початком російсько-української війни МЦЗ ЄС активований Імплементативним рішенням Ради (ЄС) 2022/382 від 4 березня 2022 року, що встановлює наявність масового напливу переміщених осіб з України у розумінні статті 5 Директиви 2001/55/ЄС та запроваджує тимчасовий захист.

Підписанню Угоди про вступ України до МЦЗ ЄС передувало офіційне звернення України до Європейської Комісії 5 вересня 2022 року із запитом щодо приєднання до МЦЗ ЄС. Після проведення Україною визначених ЄС конкретних кроків 20 квітня 2023 року Угоду про вступ України до МЦЗ ЄС підписано в Києві. Її ратифіковано Верховною Радою України 8 листопада 2023 року [14].

Слід відзначити, що Україна та Фінляндія заснували міжнародну Коаліцію укриттів цивільного захисту для підтримки нашої країни, до якої приєднуються інші держави.

Робимо висновок щодо необхідності проведення подальших наукових досліджень в контексті визначення перспективних шляхів співпраці в рамках МЦЗ ЄС в умовах дії воєнного стану, детального аналізу

нормативно-правової бази МЦЗ ЄС та імплементації національного законодавства до стандартів ЄС у сфері цивільного захисту.

Переваги членства України в МЦЗ ЄС наведені на рис. 2.

Від початку повномасштабної війни Україна через МЦЗ ЄС отримала значну допомогу від країн ЄС (від харчових продуктів до сучасного обладнання для розмінування та спеціальної техніки).

Україна напрацьовує безцінний досвід співпраці в рамках МЦЗ ЄС, в умовах дії воєнного стану, триваючої російсько-української війни та подальшого ускладнення стану техногенної та природної безпеки в державі; досвід, що може бути важливим для вивчення іншими країнами-партнерами.

Висновки. Проведене дослідження дає змогу зробити ряд висновків, зокрема щодо подальшого розвитку системи цивільного захисту та її переведення на європейські стандарти; оновлення нормативно-правової бази, національного законодавства у сфері цивільного захисту, зокрема внесення змін до Кодексу цивільного захисту України.

Вжиті в умовах воєнного стану організаційні та практичні заходи дозволили оперативно врегулювати деякі питання функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, посилити спроможності її функціональних та територіальних підсистем.

Потребують внесення відповідних коректив питання вдосконалення державного управління у сфері цивільного захисту, формування та реалізації державної політики у сфері цивільного захисту; проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту, розробка на виконання Закону України «Про національну безпеку України», Стратегії національної безпеки України проєкту Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту.

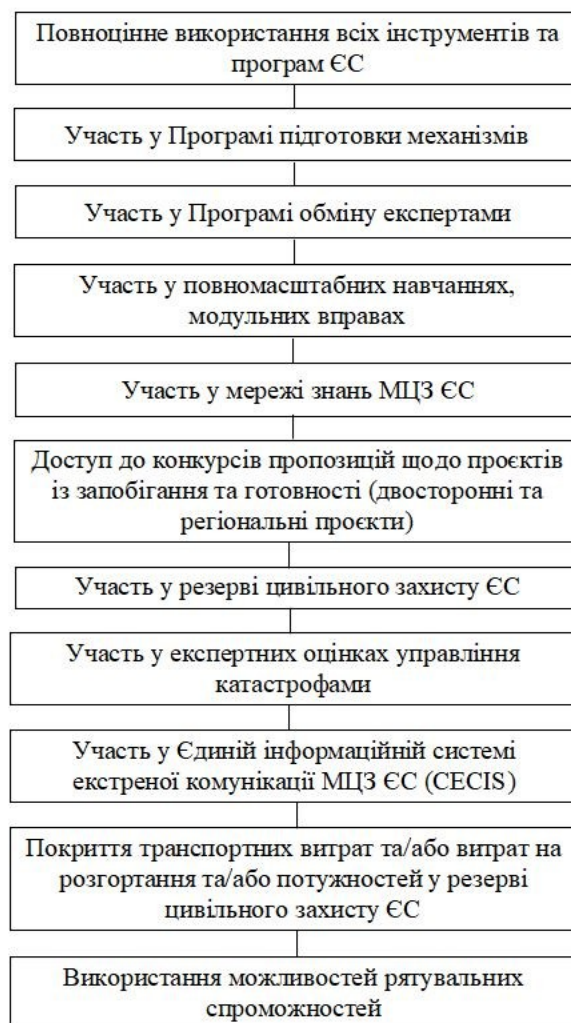

Рис. 2. Переваги членства України в МЦЗ ЄС.

Джерело: авторська розробка

Залишається актуальною подальша імплементація національного законодавства у сфері цивільного захисту до стандартів ЄС, враховуючи надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС, а також приєднання України до МЦЗ ЄС.

Матеріали дослідження використані під час підготовки та проведення занять за навчальним курсом «Міжнародний безпековий кластер», при розробці навчального підручника «Досвід функціонування національної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану».

Список використаних джерел:

1. Про організацію функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2022 р. № 179 – р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2022-%D1%80#Text>.

2. Клименко Н. Особливості забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 2 (12). С. 218 – 233. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/261/254>.
3. Андрієнко М.В., Слюсар А.А., Гаман П.І., Фомін А.І. Формування механізмів публічного управління цивільним захистом населення в умовах воєнного стану. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 7 (9). С. 220 – 231. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1959/1958>.
4. Потеряйко С.П., Белікова К.Г., Твердохліб О.С. Особливості функціонування правового механізму державного управління структурами сфери цивільного захисту в умовах воєнного стану. 2022. *Публічне урядування*. № 5 (33). С. 62-72.
5. Романюк І.П. Захист цивільного населення в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру в дискурсі державного управління. *Івестиції: практика та досвід*. 2024. № 13. С. 232-237.
6. Бойко О.А. Державне управління у сфері цивільного захисту: подальше вдосконалення законодавства в умовах дії воєнного стану. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 2 (12). С. 195-217. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-195-217](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-195-217).
7. Бойко О.А. Державне управління в контексті набуття повноправного членства України в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу. *Науковий вісник: Державне управління*. 2023. № 2 (14). С. 334-352. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-334-352](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-334-352).
8. Клочко А.М., Борисова Л.В., Нікітіна Л.О. Напрямки співпраці між Україною та Механізмом цивільного захисту ЄС. *Вісник НУЦЗУ: державне управління*. 2025. № 1 (22). С. 340 - 350. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2025-1-37>.
9. Демчук В. Реформування сфери цивільного захисту як складової безпекового простору в контексті європейської інтеграції України. *Науковий вісник: Державне управління*. 2023. № 1 (13). С. 102-122. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-1\(13\)-102-122](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-1(13)-102-122).
10. Яценко О.А., Гарбуз С.В. Перспективи розвитку Механізму цивільного захисту Європейського Союзу. *Вісник НУЦЗУ: державне управління*. 2024. № 2 (21). С. 419 - 429. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-47>.

11. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469 – VIII. Дата оновлення: 24.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

12. Інформаційно-аналітична довідка про надзвичайні ситуації, які виникли в Україні упродовж 2025 року. Вебсайт ДСНС. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/2/5/4/5/2/2/7/12-2026.pdf>.

13. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02 жовтня 2012 р. № 5403 – VI. Дата оновлення: 22.03.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

14. Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, щодо участі України в Механізмі цивільного захисту Союзу: Закон України від 08 листопада 2023 р. № 3434 – IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3434-20#Text>.

References:

1. On the organization of the functioning of the unified state system of civil protection under martial law: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 24.02.2022 No. 179 – r [Pro orhanizatsiyu funktsionuvannya yedynoyi derzhavnoyi systemy tsyvil'noho zakhystu v umovakh voyennoho stanu: розпорядження Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 24.02.2022 r. № 179 – r]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2022-%D1%80#Text>.

2. Klymenko N. Peculiarities of providing civil protection under martial law [Osoblyvosti zabezpechennya tsyvil'noho zakhystu v umovakh voyennoho stanu]. *Scientific Bulletin: Public Administration [Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya]*. 2022. No. 2 (12). Pp. 218–233. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/261/254>.

3. Andriienko M.V., Sliusar A.A., Haman P.I., Fomin A.I. Formation of public administration mechanisms for civil protection of the population under martial law [Formuvannya mekhanizmiv publicnoho upravlinnya tsyvil'nym zakhystom naselennya v umovakh voyennoho stanu]. *Scientific Innovations and Advanced Technologies [Naukovi innovatsiyi ta peredovi tekhnolohiyi]*. 2022. No. 7 (9). Pp. 220–231. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/1959/1958>.

4. Poteriaiko S.P., Bielikova K.H., Tverdokhlib O.S. Peculiarities of the functioning of the legal mechanism of state management of civil protection structures under martial law [Osoblyvosti funktsionuvannya pravovoho mekhanizmu derzhavnoho upravlinnya strukturamy sfery tsyvil'noho zakhystu v umovakh voyennoho stanu]. 2022. *Public Administration [Publichne uryaduvannya]*. No. 5 (33).

5. Romaniuk I.P. Protection of the civilian population in terms of emergency of a military nature in the discourse of public administration [Zakhyst tsyvil'noho naselennya v umovakh nadzvychaynoyi sytuatsiyi voyennoho kharakteru v dyskursi derzhavnoho upravlinnya]. *Investment: Practice and Experience [Investytsiyi: praktyka ta dosvid]*. 2024. No. 13. Pp. 232-237.

6. Boiko O.A. State administration in the field of civil protection: further improvement of legislation under martial law [Derzhavne upravlinnya u sferi tsyvil'noho zakhystu: podal'she vdoskonalennya zakonodavstva v umovakh diyi voyennoho stanu]. *Scientific Bulletin: Public Administration [Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya]*. 2022. No. 2 (12). Pp. 195-217. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-195-217](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-195-217).

7. Boiko O.A. State administration in the context of Ukraine's full membership in the EU Civil Protection Mechanism [Derzhavne upravlinnya v konteksti nabuttya povnopravnogo chlenstva Ukrayiny v Mekhanizmi tsyvil'noho zakhystu Yevropeys'koho Soyuzu]. *Scientific Bulletin: Public Administration [Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya]*. 2023. No. 2 (14). Pp. 334-352. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-334-352](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-334-352).

8. Klochko A.M., Borysova L.V., Nikitina L.O. Directions of cooperation between Ukraine and the EU Civil Protection Mechanism [Napryamky spivpratsi mizh Ukrayinoyu ta Mekhanizmom tsyvil'noho zakhystu YES]. *Bulletin of the National University of Civil Defence of Ukraine: Public Administration [Visnyk NUTSZU: derzhavne upravlinnya]*. 2025. No. 1 (22). Pp. 340-350. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2025-1-37>.

9. Demchuk V. Reforming the sphere of civil protection as a component of the security space in the context of European integration of Ukraine [Reformuvannya sfery tsyvil'noho zakhystu yak skladovoyi bezpekovoho prostoru v konteksti yevropeys'koyi intehratsiyi Ukrayiny]. *Scientific Bulletin: Public Administration [Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya]*. 2023. No. 1 (13). Pp. 102-122. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-1\(13\)-102-122](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-1(13)-102-122).

10. Yashchenko O.A., Harbuz S.V. Prospects for the development of the European Union Civil Protection Mechanism [Perspektyvy rozvytku Mekhanizmu tsyvil'noho zakhystu Yevropeys'koho Soyuzu]. *Bulletin of the National University of Civil Defence of Ukraine: Public Administration [Visnyk NUTSZU: derzhavne upravlinnya]*. 2024. No. 2 (21). Pp. 419-429. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-47>.

11. On National Security of Ukraine: Law of Ukraine dated 21.06.2018 No. 2469 – VIII [Pro natsional'nu bezpeku Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid

21.06.2018 r. № 2469 – VIII]. Updated: 24.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

12. Information and analytical information on emergencies that occurred in Ukraine during 2025 [Informatsiyno-analitychna dovidka pro nadzvychayni sytuatsiyi, yaki vynykly v Ukrayini uprodovzh 2025 roku]. *SES website [Vebsayt DSNS]*. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/2/5/4/5/2/2/7/12-2026.pdf>.

13. Code of Civil Protection of Ukraine: Law of Ukraine dated October 02, 2012 No. 5403 – VI [Kodeks tsyvil'noho zakhystu Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 02 zhovtnya 2012 r. № 5403 – VI]. Updated: 22.03.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

15. On the ratification of the Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, on the other hand, regarding the participation of Ukraine in the Union Civil Protection Mechanism: Law of Ukraine dated November 08, 2023 No. 3434 – IX [Pro ratyfikatsiyu Uhody mizh Ukrayinoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, z inshoyi storony, shchodo uchasti Ukrayiny v Mekhanizmi tsyvil'noho zakhystu Soyuzu: Zakon Ukrayiny vid 08 lystopada 2023 r. № 3434 – IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3434-20#Text>.

Фінансування. Це дослідження не отримувало зовнішнього фінансування. Використання ШІ. При підготовці цієї статті штучний інтелект не використовувався. Автор несе повну відповідальність за зміст статті. Подяки. Автор не має подяки.

Отримано: 05.05.2026

Прийнято: 27.05.2026

Опубліковано: 22.06.2026